

עלון דברי חיים לפרשת שמיני

ובהקשר לכך מובא מעשה נורא שאירע בבני ברק, שאותו הסביר הרב שטיינמן שלישי"א בפגם בכבוד התורה. היה זה לאחר כמה וכמה מקרי הצתה של ארונות קודש בבתי כנסיות, אשר גרמו לא פעם לשריפה של ספרי תורה. חרדה עצומה לפתה את לבבותיהם של היראים לדבר ה', והלווייתיהם של גיילי ספרי התורה שנחרכו זעזעו כל בר לבב.

המשטרה, שהוועקה לחקירת מקרי הצתה הללו, שיערה שמדובר במצית א', ושככל הנראה מדובר באדם המעורער בנפשו, אולם למרות כל המאמצים שנעשו בענין, היא לא הצליחה לתפוס.

כששמע על כך ראש הישיבה הוא אמר: אותו אדם אכן איננו שפוי, אבל מדוע נכנס לראשו דווקא שגעון כה נורא, של שריפת ספרי תורה? אין זאת אלא שמשמים מבקשים לרמוז ולהתריע על שישנן פגיעות בתלמידי חכמים, שאין מוחים עליהם כראוי, ומן השמים מבקשים לעורר אותנו לכבוד התורה.

חוברת "מזקנים אתבונן"

"כל הולך על גחון" [י"א, מ"ב]

הגמרא במסכת קידושין אומרת: לפיכך נקראו ראשונים סופרים, שהיו סופרים כל האותיות שבתורה, שהיו אומרים: וי"ו ד"גחון" חציין של אותיות של ספר תורה, ולכאורה צריכים להבין במה זכה ה"הולך על גחון" – הנחש – שהוא מופיע בדיוק באמצע התורה?

הסבר נאה ניתן לומר על פי דברי הגאון מוילנא שפירש את דברי הגמרא בבבא קמא כ"ג "ארס נחש בין שינוי הוא עומד", והביא הגר"א רמז בזה: שאם נעמיד את מילת "שטן" תחת מילת "נחש", היינו שנציב את אותיות ש' ט' ן' תחת האותיות נ' ח' ש', נמצא מילת "שן" מימין ו"שן" משמאל, ובאמצע – "חט". וזהו שאמרו "ארס נחש" – החטא – נמצא "בין שינוי" של הנחש, הוא היצר הרע, שמסית את האדם לחטוא.

והרי אמרו חז"ל: כל הגדול מחבירו יצרו גדול הימנו" – ככל שהאדם יותר גדול בתורה, כך היצר נטפל אליו בחזקה רבה יותר ומנסה להסיתו, לכן, דווקא באמצע התורה, במקום שבו מתגלה גדלה ועמקתה של התורה – שם נמצא ה"הולך על גחון"!!!

סיפור השבוע

"ויחי ביום השמיני קרא משה לאהרן...ויאמר אל אהרן קח לך עגל בן בקר לחטאת..." [ט', א'–ב']

"ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח ועשה את חטאתך ואת עולתך" [ט', ז']

וברש"י: שהיה אהרן בוש וירא לגשת, אמר לו משה: למה אתה בוש? לכך נבחרת.

בפרשת שמות מסופר, שכאשר אמר הקב"ה למשה לגאול את ישראל, טען לפניו: "מי אנכי כל אלך", אמר לו הקב"ה: "אני אלך אתך", ממשיך משה וטוען "לא איש דבריו אנכי גם מתמול גם משלשום...כי כבוד פה וכבוד לשון אנכי", והקב"ה עונה לו "מי שם פה לאדם או מי ישום אלם או חרש או פקח או עור הלא אנכי עמך והוריתך אשר תדבר", אבל משה עדיין אינו מסכים: "ויאמר שלח נא ביד תשלח", ואז – "ויחר אף ה' במשה ויאמר הלא אהרן אחיך הלוי ידעתי כי דבר ידבר הוא וגם הנה הוא יוצא לקראתך". ומובא שם ברש"י: "ויחר אף" – כל חרון אף שבתורה נאמר בו רושם וכו', אף בזה נאמר בו רושם: "הלא אהרן אחיך הלוי", שהיה עתיד להיות לוי ולא כהן, והכהונה הייתי אומר לצאת ממך והיינו ממשה רבינו, ומעתה לא יהיה כן, אלא הוא יהיה כהן ואתה הלוי. והנה כאן בפרשת שמיני מבקש משה רבינו מאהרן שיטול על עצמו את תפקיד הכהונה ויגש להקריב את הקרבנות, ואהרן מסרב. אומר לו משה: "למה אתה בוש" – אם תסרב פעם נוספת, תאבד גם אתה את הכהונה, כי הרי "לכך נבחרת" – אתה זכית בכהונה עקב כך שאני סירבתי לבקשת הקב"ה, ואם אתה כעת תסרב – תפסיד גם אתה את הכהונה...

רבי חיים פלאג'י

"ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם וימתו לפני ה'" [י', ב']

הגמרא בעירובין ס"ג אומרת: "לא מתו בני אהרן עד שהורו הלכה בפני משה רבן...אמר רבי יוחנן כל המורה הלכה בפני רבו ראוי להכישו נחש". ועלינו להבין מפני מה כה חמור ענין זה של המורה הלכה בפני רבו?

עם ישראל נמשל ליונה, כמו שנאמר בשיר השירים "יונתי בחגי הסלע". והנה, יונה ללא כנפים איננה מסוגלת לעוף כלל, ובשל כך עתידה היא עד מהרה למצוא את מותה.

חז"ל אומרים במדרש תנחומא ושמות ג', כ"ט כי הזקנים נמשלו לכנפים, ומכאן שמי שמזלזל בכבודם ומפחית מערכם של גדולי ישראל, גורם באיזוולתו לעיוות והשחתת בכל מערכת הכלל ישראל, ומסב נזק חמור לעם כולו.

שמוח שמחה גדולה, ורקד בפרהסיא לפני ארון ה' לאורך הדרך שמבית עובד אדום עד הגיעו למקום מנוחתו בירושלים ויודוד מכרכר בכל עו לפני ה'... מיכל בת שאול ראתה אותו בכך, וזלזלה בו בלבה, כי לדעתה אין זה מתאים למלך ישראל לרקוד ברחובות כ"א הריקים", ודוד המלך השיב לה, שלצורך מצוה לכבוד ה' – זונקלותי עוד מזאת! לכבוד שמים אני אתבזה עוד יותר מכך. בסופה של הפרשה נאמר כי למיכל בת שאול לא היה ילד עד מותה ולא בא הכתוב לציין סתם עובדה שלמיכל לא נותרו ילדים, אלא שהכתוב מפרש את עונשה על אותו המעשה, ואומרים רבותינו במסכת סנהדרין: מיכל נענשה וקיבלה בעולם הזה את פרעון חטאה עד שזלזלה בדוד שרקד לפני ה', שהקב"ה מנע ממנה ילדים עד מותה.

וצריך להבין, מהו הקשר בין חטאה של מיכל לבין העונש של מניעת ילדים? מהו המידה כנגד מידה שבדבר?

ואמר א' המגידים, שניתן ליישב זאת על פי המסופר בדברי המדרש וילקוט שמעוני תהילים רמז תמ"ז: מעשה באדם א' שנפטר והשאיר צוואה, בה כתב כי בנו ירש אותו ביום שישתגע. הלכו התנאים ר' יוסי ברבי יהודה ורבי, אל רבי יהושע בן קרחה לשאול למה התכוון האב בצוואתו. כשהגיעו לביתו של ר' יהושע, ראו אותו משחק עם בנו הקטן כשהוא הולך על ארבע, והמוצץ של הילד בפיו של רבי יהושע... התנאים הטמינו את עצמם על מנת שלא יבחין בהם רבי יהושע, וכך המתינו עד שסיים לשחק עם בנו, ואז נכנסו ושאלו אותו על דבר הצוואה. אמר להם, חבל שלא הייתם פה לפני כמה דקות. הייתם מבינים שכאשר נולד לאדם ילד, הוא "משתגע"... הוא משחק עמו כמו ילד קטן. ועתה תבינו איפוא, כי כוונת צוואת הנפטר היתה, שלא ליתן את הירושה לבנו, עד שישא אשה ויהיה לו ילד, שהרי אדם מתנהג עם בנו כש"שטה"!

על פי זה יש לפרש, דהנה כל אדם מבין שבשביל ילדים "משתגעים", וכך לפחות צריך האדם להתייחס למצוות ה' יתברך, דהיינו "להשתגע", להיות מוכן להתבזות עבורך, וזה מה שדוד היה "מפוז ומכרכר לפני ה'".

ומי שלא הבין זאת – מיכל ש"זתבו לו בלבה", שבתה בלבה את דוד על שהתבזה עבור המצוה – נענש שלא יתבזה וישתגע עם ילדיו – מידה כנגד מידה!

ע"פ והערב נא

שבת שלום!

יו"ל לרגל הולדת הבן דן חיים למשפחת שלמה ברדא וב"ב:

בסימן טוב! שיזכו לגדלו לתורה לחופה ולמע"ט!

לכל ענייני העלון נא לפנות במייל ל

kosssover@gmail.com

שואל רש"י – למה צוה לו להקריב עגל לחטאת, הלא חטאת של כהן המשוח הוא פר? אלא, להודיע שכיפר לו הקב"ה על מעשה העגל.

המתבונן בדברי רש"י, יראה את הידוע לכל, שהקב"ה מתנהג עם האדם מדה כנגד מדה, וכדברי הר"ן בדרשותיו שענין המדה כנגד מדה בא לעורר את האדם שיוכל למצוא את הדבר שקילקל בו, וידע כיצד לתקנו, ומאידך – להוכיח לו על מה שהוא מקבל שכר.

פירוש הדבר – הנהגתו של הקב"ה במידה כנגד מידה מביאה חיוק רב לכל יהודי, היודע אם חלילה מתרגשת עליו צרה גדולה, תהיה לו דרך להיפטר ממנה אם ישכיל ויידע מדוע הביא עליו קודשא בריך הוא דווקא את הצרה הזו, ומן הצד השני – אם הוא מקבל שפע גדול, לא יתלה זו בסיבות צדדיות ומקרויות...

וכמו שסיפר א' התלמידים הגדולים של החפץ חיים, שניתנה לו הזכות להיכנס לבית הרב פעמים רבות, ולהציע בפניו את שאלותיו בכל מיני עניינים. בא' הפעמים, היה זה בשנותיו האחרונות בעת שהיה בגיל 83 בערך, נכנס אותו תלמיד לביתו, ולמרות החולשה שפקדתו באותו יום, הרב היה אז בעת רצון מיוחדת במינה, והדבר ניכר עליו.

ומספר אותו תלמיד: לפתע מורה לי רבינו להתקרב אליו, ומבקש ממני לפתוח את פיו... בלית ברירה, התקרבתי אליו, ופתחתי את פיו הקדוש, ולפני נגלו ב' שורות שיניים לבנות כשלג, מסודרות ומתוקנות כמו שצריך, והיו נראים כמו שיניים של ילד קטן שעוד לא הספיק לפגום את השיניים שקיבל מהקב"ה.

בעוד אני נתון בסערת חושים שאי אפשר לתאר, פונה אלי הרב ומבקש דבר נוסף: תספור נא כמה שיניים יש בפיו... החילותי במשימה זאת, ובסיומה הגעתי למספר 32 שיניים, בדיוק כמספר השיניים שברא הקב"ה באדם. שן אחד לא חסרה ולא נפגמה, כל השיניים היו בריאות וחזקות כביום נתינתן!!!

למותר יהיה לציין שבגיל מבוגר שכזה שבו היה החפץ חיים באותה תקופה, אין הרבה קשישים שזוכים למתנה שכזו...

לאחר שעשיתי את מה שביקש, לקח החפץ חיים את ידי, ואמר בחיוך שאי אפשר לשכוח לעולמים: אני שמרתי על הפה שהקב"ה נתן לי, והקב"ה שמר על הפה שלי...

פנינים

הפטרת השבוע

מפטירין "ויוסף עוד דוד" שהיא שייכת לפרשה זו מפני שיש בה ענין "פרץ עזה" שנקרב יותר מדאי אל ארון האלוקים ונענש עליו, והיא דומה למיתת נדב ואביהוא שהקריבו אש זרה לפני האלוקים ונענשו עליו מיתה.

ומסופר בהפטרה זו, שכאשר העלה דוד את ארון ה' לירושלים אחרי שהיה שרוי בבית עובד אדום הגיתי, דוד